

In Nederland kennen we ieder jaar tientallen bijeenkomsten van hydrologen, van workshops tot congressen, van symposia tot lezingendagen. Daar hebben we niet genoeg aan, want regelmatig trekken groepen hydrologen naar het buitenland om daar hetzelfde te doen als in Nederland: praten, overleggen, luisteren. Een klein deel van dat overdadige aanbod bespreken we in Stromingen. We proberen een kritische analyse te geven van wat er geboden is. Enerzijds is dat de inhoud van de verhalen, maar inmiddels heb ik voldoende bijeenkomsten bezocht om te ontdekken dat een goede bijeenkomst meer is dan de som der lezingen.

Cruciaal voor een goede bijeenkomst is een goede voorbereiding. Dat begint met de vraag wat de boodschap van de dag moet zijn. Bijeenkomsten waarin “verslag wordt gedaan van het onderzoek dat de laatste tien jaar is uitgevoerd” leiden zelden tot een opwindende boodschap, niet in de laatste plaats omdat veel nieuwigheden in de loop der jaren in andere verbanden al aan de orde zijn geweest. In dergelijke gevallen krijgt de toehoorder veelal te maken met een diffuse hoeveelheid vakspecialistische informatie, waarvan het toeval is als er overeenkomst is met het eigen werkveld.

Veel gedurfter zijn de bijeenkomsten waarin verteld wordt hoe het moet: wij gaan u vertellen hoe u verdroging moet bestrijden, modellen moet kalibreren of verontreinigingen moet saneren. Het zijn bijeenkomsten met pretentie, die dan ook waargemaakt moet worden. Dergelijke bijeenkomsten hebben een strikte opbouw in de lezingen nodig. De sprekers moeten het in ieder geval op hoofdlijnen met elkaar eens zijn of op zijn minst de kern van de boodschap onderschrijven. De hele vormgeving van de dag moet een zekere eenheid uitstralen en sprekers dienen hun eigen bijdrage ondergeschikt te maken aan het geheel.

Daar ergens tussenin zitten de vragende bijeenkomsten. Er wordt een probleem aan de orde gesteld en dat wordt van diverse kanten belicht. Soms houdt het daar op, maar het wordt leuk als het contact met de zaal wordt gezocht om te toetsen of de opvattingen van de sprekers stroken met die van de toehoorders. Als er in de loop van de dag een zekere convergentie ontstaat, kunnen dit hele waardevolle bijeenkomsten zijn. Omdat de interactie met de zaal van groot belang is, kunnen bijeenkomsten met een vraag als onderwerp nooit te groot, te massaal zijn. Het is een kunst om zo'n gesprek met de zaal aan te gaan, en de ervaring leert dat het bijna nooit optimaal verloopt.

Bij de meeste van de bijeenkomsten die ik de afgelopen jaren heb bezocht, gold dat ze aanbod-gestuurd waren. Onderzoekers wilden hun ei kwijt, een belangengroep wilde haar opvattingen uitdragen, of een instantie wil laten zien dat ze een vraag serieus neemt. Maar in mijn beleving gebeurt het zelden dat vanuit de toehoorders een initiatief wordt geboren om een bijeenkomst te organiseren. Sterker nog: er zijn clubs opgericht met als doelstelling bijeenkomsten te organiseren, en als er geen onderwerpen zijn, worden ze verzonnen. Dat dat soort bijeenkomsten kunnen bestaan, komt voor een deel omdat de bijeenkomsten niet alleen om de inhoud gaan, maar ook om het randgebeuren. Dit netwerken blijkt in de

waterwereld van grote betekenis. Ik kende iemand die alle mogelijke recepties afgang, omdat hij de indruk had dat daar de feitelijke beïnvloeding plaats vond. Tijdens vergaderingen constateerde hij weinig beweging in vooraf ingenomen standpunten, maar onder het genot van drank en hapjes konden er nog wel eens zaken in beweging worden gezet.

Toch mag dat geen excuus zijn om makkelijk te denken over het organiseren van een bijeenkomst. Mensen die al tientallen keren iets dergelijks georganiseerd hebben, dreigen nog wel eens aan gemakszucht ten prooi te vallen: Je regelt wat sprekers, een zaal, en wat catering, en klaar is Kees. Vaak ontbreekt het aan een heldere doel- en/of vraagstelling, en eigenlijk vind ik dat je dat een zaal met professionals niet mag aandoen. Als sprekers zich vervolgens nog eens vergalopperen op hun eigen stokpaardjes, of gokken op hun routine om hun spreektijd te vullen, ontstaan bijeenkomsten die het verdienen om negatief in Stromingen te worden beschreven. En dan heb ik het nog niet eens over onleesbare sheets, opstartende en vastlopende Powerpoint-presentaties, of een grote blauwe rechthoek, met in witte letters 'no signal'.

Ook de NHV organiseert van tijd tot tijd een bijeenkomst, waarbij met name de lezingendag 'Modelkalibratie in de praktijk' van 7 maart 2001 uw speciale aandacht waard is. Voor meer info verwijzen we u naar de gangbare kanalen of naar de NHV-website (www.waterland.net/nhv).

Daarnaast wordt er regelmatig vergaderd, en in feite geldt daarvoor hetzelfde als voor een lezingendag: alles staat of valt met een goede voorbereiding, een heldere vraagstelling en gedisciplineerde sprekers. Als redactie van Stromingen vergaderen we ook af en toe over de inhoud van het blad. Inmiddels heeft Hans Hooghart na vijf jaar actieve dienst besloten om niet langer deel uit te willen maken van de redactie. Hij is opgevolgd door Hans Gehrels, ook van NITG-TNO en hij heet ook Hans, dus veel verschil zult u niet merken.

Waar we u tenslotte nog op willen wijzen is het licht veranderde redactie-adres van Stromingen: alle post dient u voortaan te sturen naar Rosweijdelaan 116, 3454 BR in De Meern. Telefoon en e-mail zijn ongewijzigd.

HB